

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Literatuur & Genealogie 16:
Lichter dan ik

Onderzoek in het Zwitserse kanton
Bern

Latijn in de parochieregisters
(deel IV)

Oudste foto met een voorouder

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	32	Cursussen en workshops van NGV- KPL najaar 2023
4	Onderzoek in het Zwitserse kanton Bern	37	Onderlinge ondersteuning en advies
7	Latijn in de parochieregisters (deel IV)	40	Gebruik KadasterArchiefviewer
12	Literatuur & Genealogie 16: Lichter dan ik	41	Heemkundekring De Vonder in Someren-Asten
18	Het DNA-onderzoek - de oplossing van de 'splintertjes'	42	Digitaal zoeken in en om onze regio
20	Oudste foto met een voorouder	43	Agenda
23	Publiceren in De Twee Kwartieren	44	Bestuur
24	Lezingen	45	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
26	Digitale producties	45	Mutaties ledenlijst
27	Bibliotheek	45	Informatie NGV-KPL
31	Cursussen en workshops van NGV-KPL - algemene informatie		

Afbeelding op de omslag:

'Quarta Pars Brabantiae cujus caput Sylvaducis' (het vierde deel van Brabant met als hoofdstad 's-Hertogenbosch), uit: Willem en Joan Blaeu, Le Theatre du Monde ou Nouvel Atlas, Amsterdam 1634-1635

Copyright © 2022 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 augustus**

Redactie: Anton Neggers, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: redactie-kpl@ngv.nl

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

ISSN: 2589-6210

Van de voorzitter

Is het u ook opgevallen? In maart van dit jaar was de genealogie ineens prominent in het nieuws. Op de journaals en in de kranten werd aandacht gegeven aan het feit dat de Nederlandse politie gebruik gaat maken van DNA-databanken om boeven te vangen. "Via verre achterneef een dader opsporen" kopte de krant. Wat is het geval? Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) heeft een contract gesloten met twee commerciële bedrijven in de Verenigde Staten, die DNA-gegevens van stamboomonderzoekers opslaan. Een deskundige vertelt: "Het kan zijn dat we via het DNA-spoor een achter-, achter-, achterneef vinden van de dader. Dan kunnen we daarna in de stamboom op zoek naar allerlei vertakkingen van de familie, in de hoop dat we mensen tegenkomen die de dader zouden kunnen zijn." 1.785.000 personen in de twee databanken hebben al toestemming gegeven dat hun DNA door de politie mag worden onderzocht. In Amerika en Canada, maar ook in Scandinavië zijn op deze manier al verschillende moordzaken opgelost.

Anton Neggers

Er zijn een paar dingen opvallend aan dit bericht. De onderzoeksmethode vergt vergaande kennis van het genealogisch onderzoek, dat daardoor wellicht ineens ook een interessant beroepsperspectief wordt voor stamboomonderzoekers.

Opvallend is ook dat de grootste DNA-databanken van de wereld, die van Ancestry en MyHeritage, niet zijn geselecteerd als bron voor justitieel DNA-onderzoek. Daaruit zou je de conclusie kunnen trekken dat de data in deze bronnen door de experts van het NFI niet als voldoende betrouwbaar worden beschouwd. Dat kan voor u belangrijk zijn als u van plan bent uw DNA-gegevens wilt laten opslaan in een databank.

Het belangrijkste is natuurlijk dat de genealogie ineens maatschappelijk relevant wordt. En dat is een nieuwe kans voor de NGV. De kennis van de NGV over genealogisch onderzoek wordt daardoor ineens ook relevant. Het blijft daarom belangrijk dat we die kennis, bijvoorbeeld door middel van cursussen, blijven verspreiden. Maar tevens is het nu meer dan ooit het moment waarop de NGV zich binnen Nederland moet profileren als dé partij met kennis van de genealogie. Het zou toch niet zo moeten zijn dat er binnenkort op een of andere hogeschool of universiteit een bachelor Genealogie wordt ontwikkeld en dat de NGV er niet bij betrokken is?

Mijn ervaring met het Zwitserse archief: nuttige tips voor genealogen die zoeken in het kanton Bern.

Sinds ik op de hoogte ben van mijn Zwitserse voorouders, is het een wens van mij geweest om Zwitserland eens te bezoeken en om de plaatsen te zien waar zij geleefd hebben. In het geval van Bernhard Burkhard Mettler is dat de regio van Bern en Oberbalm, waarbij Oberbalm een klein dorpje onder de rook van Bern is. Afgelopen april was het dan eindelijk zover: de reis naar Zwitserland stond gepland en we konden gaan. De reis bood me ook een mooie kans om het archief van Bern te bezoeken. En waarom zou ik die kans laten schieten?

Zo gezegd, zo gedaan. Ik ging me voorbereiden om het archief in Bern te bezoeken.

Ieder kanton heeft een eigen archief, dus mogelijk ook eigen regels. Na een mailwisseling met een zeer vriendelijke medewerker, kreeg ik uitleg hoe ik een plaats kon reserveren en hoe ik stukken kon aanvragen. Het archief van Bern stelt het op prijs wanneer een bezoek vooraf aangekondigd wordt en wanneer de stukken vooraf gereserveerd zijn.

Door het mailcontact wist ik ook al welke stukken ik kon aanvragen en welke niet. Zo zijn de zogenaamde DTB-boeken - bij hen bekend als de Tauf-, Ehe- en Totenrodel - niet aan te vragen vanwege de kwetsbaarheid van de documenten. Gelukkig zijn die akten wel in te zien via scans die op de

website te vinden zijn! Het is mogelijk om van alle dorpen/steden te zoeken naar de DTB-boeken, vanuit de luie stoel thuis! De daarvoor te gebruiken link is:

<https://www.query.sta.be.ch/archivplansuche.aspx?ID=37>

Omdat ik al wist dat mijn voorouder in het Zwitserse leger zat, dat naar Nederland ging, wilde ik de administratie van het leger graag inzien. Die bleek gelukkig inzichtelijk. Die stukken heb ik dan ook aangevraagd.

Op 11-04-2023 was het dan zover: het bezoek aan het archief stond op de planning. De dag voorafgaand aan het bezoek hadden mijn man en ik al door Bern gelopen, zodat we

al wisten waar het archief zat en ik vandaag dus niet meer behoefde te zoeken. Eenmaal binnen, werd ik vriendelijk welkom geheten door de dienstdoende medewerkster. Mij werd vriendelijk verzocht om alle spullen in een kluisje te stoppen, alleen een potlood, kladblok en camera (of smartphone) mochten mee naar de studiezaal. Er bleken twee zalen te zijn, een waar men absoluut stil moest zijn, in de andere zaal mocht men wel (op zachte toon) met elkaar praten. Die laatste zaal was speciaal bedoeld voor groepen, zo werd me verteld. De medewerkster vroeg me mijn gegevens te noteren en daarna werd ik meegenomen naar de stiltezaal, waar de gevraagde documenten al klaar lagen.

Ik hoef vast niet uit te leggen hoe snel de tijd daar voorbijvloog. Al gauw was het 12:00 uur, wat inhield dat het archief voor een uur ging sluiten. Ik mocht alles laten liggen, zodat ik daarop weer verder kon met zoeken. In overleg met mijn man is hij na 13:00 mee komen zoeken en heeft hij foto's gemaakt van een aantal zaken, want er bleken ook genoeg boeken en informatieborden te zijn, die konden helpen met het doen van onderzoek. Een van de borden die ik tegenkwam, bleek een overzicht te zijn van hoe de maanden vroeger genoteerd konden worden. In Nederland kennen we bijvoorbeeld namen als de hooimaand, slachtmaand, sprokkelmaand enzovoort. In Zwitserland kennen ze dergelijke benamingen ook, te weten:

Maandaanduidingen:

Januari: Januarius, Jänner, Jenner, Hartmonat, Hartung

Februari: Februarius, Hornung, Horner

Maart: Merz, Martius, Frühlingsmonat, Lenz, Lenzmonat

April: Aprilis, Ostermonat

Mei: Mei, Maius, Maien, Maji, Wonnemonat

Juni: Junius, Brachmonat, Brachmond, Juno

Juli: Heumonat, Heumond, Hoümonet, Julius

Augustus: Augst, Augstmonat, Augustus, Erntemonat

September: Herbstmonat, Vilber, 7er

Oktober: Weinmonat, Wymonet, VIIIber, 8ber

November: Wintermonat, IXber, 9ber, Nebelmond

December: Christmonat, Wolfsmonat, Wolffmonet, Xber, 10ber, Julmond

Ook voor de dagen van de week was er een bord:

Dagaanduidingen:

Zondag: Dominica, dies dominicus (selten feria prima), dies Solis, sonnentag, lux domini (dei)

Maandag: Feria secunda, dies Lune, guter tag, mentag

Dinsdag: Feria tertia, dies Martis, Eritag, Irchttag, Irrtag, Zinstag, Zistag, Cistag, aftermontag

Woensdag: Feria quarta, dies Mercurii, Wodenstag, Gudenstag, media septimana, mittichen, michten

Donderdag: Feria quinta, dies Jovis, phincztag, durnstag

Vrijdag: Feria sexta, dies Veneris, firdach

Zaterdag: Feria septima (selten), dies sabbatinus, sabbatum, sambestag, dies Saturni, Satertag, snavend, sneund, unsen abend

Uiteindelijk heb ik de halve middag nog zoekend doorgebracht, om daarna nog even verder door Bern te lopen. Vanuit het archief had ik ook nog twee praktische sites doorgekregen, die verder kunnen helpen met het zoeken.

De eerste tip was de site <https://famliennamen.ch/>. Via deze site is het mogelijk om achternamen uit Zwitserland op te zoeken, waarbij er een uitleg gegeven wordt over de betekenis van de naam. Via deze site kwam ik er bijvoorbeeld achter dat de achternaam Mettler "kleiner, teruggewonnen, schaduwrijk, vochtig land" betekent. Het is dan ook een herkomstnaam, vergelijkbaar met een naam zoals "van den Broek".

De tweede tip die ik kreeg, was de site <https://hls-dhs-dss.ch/famn/index.php>. Middels deze site kun je er achter komen waar een achternaam in een bepaalde periode voorkwam. De zoekcategorieën zijn de periodes "voor 1800", "19^e eeuw" en "1901-1962". Dit kan helpen met het zoeken naar een Zwitser, waarvan je niet zeker weet uit welk gebied hij/zij komt. Zo ontdekte ik dat de achternaam Mettler voor 1800 voorkwam in de kantons Appenzell-Ausser rhoden,

Bern, Fribourg, Jura, St. Gallen, Schaffhausen, Schwyz, Thurgau en Zürich.

Samenvattend kan ik zeggen dat ik het een geweldige ervaring vond om eens in Zwitserland naar het archief te gaan. De medewerkers zijn er vriendelijk en willen je met alle plezier verder helpen. Zou ik het archief nogmaals bezoeken? Jazeker, vooral met een goede voorbereiding is het absoluut de moeite waard om het archief te bezoeken.

Mijn dank gaat uit naar de medewerkers, voor alle hulp die zij me geboden hebben in deze zoektocht.

Huwelijksbeletselen en huwelijksdispensaties

Een huwelijksbeletsel is een reden dat het sluiten van een huwelijk belemmert. Wanneer twee mensen een huwelijk willen aangaan moet worden vastgesteld of er geen beletselen zijn tegen het huwelijk. Zowel de wet als de kerk kennen beletselen. De wettelijke beletselen zijn vastgelegd in boek 1 titel 5 van het Burgerlijk wetboek. De belangrijkste beletselen zijn leeftijd (achttien jaar, waarvan door de minister van justitie ontheffing kan worden verleend), geestvermogens (wanneer de geestvermogens van een partij zodanig zijn gestoord, dat deze niet in staat is haar wil te bepalen of de betekenis van haar verklaring te begrijpen), het verbod op bigamie (een persoon kan tegelijkertijd slechts met één andere persoon door het huwelijk verbonden zijn) en verwantschap. Volgens artikel 41 van Boek 1 BW 1 mag geen huwelijk worden gesloten tussen hen "die elkander, hetzij van nature hetzij familierechtelijk, bestaan in de opgaande en in de nederdalende lijn of als broeders, zusters of broeder en zuster". Het betekent dat naar Nederlands recht een huwelijk niet is toegestaan tussen een ouder en een kind, een grootouder en een kind en tussen broers en zusters. Lid 2 van het artikel maakt een uitzondering voor verwantschap door adoptie, waarvoor de minister van justitie om gewichtige redenen ontheffing van het verbod kan verlenen. Tot 2001 gold een ander belangrijk beletsel: het

huwelijk was een verbintenis tussen twee personen van verschillend geslacht. Artikel 30 lid 1 bepaalt echter sinds 2001 dat een huwelijk kan worden aangegaan door twee personen van verschillend of van gelijk geslacht. Nederland was daarmee het eerste land ter wereld dat het huwelijk tussen personen van gelijk geslacht wettelijk erkende. De Wet Openstelling Huwelijk werd op 19 december 2000 aangenomen met tegenstemmen van het CDA, RPF, GPV en SGP, en op 11 januari 2001 in het Staatsblad gepubliceerd.

Het wettelijk huwelijk werd in de zeventiende en achttiende eeuw voor de generaliteitslanden geregeld in het Ehtreglement uit 1656. In artikel 54 tot en met 65 worden de beletselen genoemd die gelden voor bloed- en aanverwanten, zoals bijvoorbeeld in artikel 55: *In den eerste, en sullen niet mogen trouwen eenige ascedenten met haere Descendenten, te weten Ouders ende Kinderen, opwaerts ende nederwaerts gaende, in ifinitum.*

Behalve huwelijksbeletselen van wettelijke aard kennen ook de kerken redenen waarom een huwelijk tussen twee personen verboden is. De kerk was van oudsher de hoeder van de zedelijke moraal, en dus zijn met name de katholieke huwelijksbeletselen, vastgelegd in het canonieke recht, ouder dan de wettelijke regels. De kerkelijke huwelijksbeletselen waren talrijk, en hadden betrekking op leeftijd (voor mannen 16 jaar, voor meisjes 14 jaar), impotentie (dat is de aanwezi-

ge en blijvende onmogelijkheid van een van de partners om de huwelijksdaad te verrichten), het verbod op bigamie, gewelddadige ontvoering en misdaad. Bijzonder waren de beletselen die het celibaat moesten behoeden: mensen die de heilige wijding (vanaf het subdiaconaat) hadden ontvangen of de plechtige kloostergeloften hadden gedaan konden niet trouwen. En evenzeer was het huwelijk tussen personen van verschillende godsdienst (katholiek en protestant) verboden. Ook natuurlijk kende ook de kerk beletselen van bloed- en aanverwantschap: bloedverwanten (consanguinitatis) tot in de vierde graad konden niet trouwen, evenals aanverwanten (affinitatis) tot in de derde graad. Zelfs geestelijke aanverwantschap was een huwelijksbeletsel: een gedoopte kon niet trouwen met zijn doopgetuige (peter of meter). Bijzonder is ten slotte ook het verbod om te trouwen in de zogenaamde gesloten tijd (tempore clauso: advent en vasten).

Voor veel beletselen kon dispensatie worden verkregen. Dispensatie voor huwelijksbeletselen moesten worden aangevraagd bij en werden verleend door de hoogste kerkelijke gezagsdragers, de bisschop of de pauselijke nuntius. De meest voorkomende dispensaties zijn die voor trouwen in de gesloten tijd en wegens te nauwe bloed- of aanverwantschap. In de regel wordt de dispensatie in het kerkelijk trouwboek aangetekend.

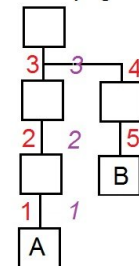
Om de beletselen ten aanzien van bloed- en aanverwant-

schap te kunnen duiden is het belangrijk om de regels van verwantschapsgraden te kennen. Er is een verschil tussen de wettelijke regels en de kerkelijke regels. De familierelatie tussen twee personen wordt aangeduid in graden van verwantschap. De wet zegt in artikel 3 van Boek 1: *De graad van bloedverwantschap wordt bepaald door het getal der geboorten, die de bloedverwantschap hebben veroorzaakt. Hierbij telt een erkenning, een gerechtelijke vaststelling van het vaderschap of een adoptie als een geboorte.* In het canonieke (kerkelijke) recht geldt dat de verwantschap wordt bepaald door het aantal geboortes in de langste lijn naar de gemeenschappelijke voorouder.

In dit schema zijn persoon A en persoon B volgens de wet in de vijfde graad verwant (het getal der geboorten is vijf), volgens het kerkelijk recht in de derde graad (de langste lijn naar de gemeenschappelijke voorouder). Dat betekent dat volgens het kerkelijke recht voor hun huwelijk dispensatie noodzakelijk is.

Dispensatie wegens bloedverwantschap is volgens het kerkelijk recht nodig wanneer de bruid en bruidegom dezelfde grootouders (2^e graad), overgrootouders (3^e graad) en bet-

Verwantschapsgraden

overgrootouders (4^e graad) hebben. Het komt ook voor dat de overgrootvader van de bruidegom dezelfde persoon is als de betovergrootvader van de bruid. Er is dan sprake van verwantschap in de 3^e en 4^e graad (*mixto gradu consanguinitatis*). De huwelijksbeletselen wegens aanverwantschap ontstaan als de bruid of bruidegom eerder gehuwd is geweest. Zo is het verboden om te trouwen met iemand die dezelfde overgrootouder heeft als de vorige echtgenoot of echtgenote (3^e graad). Ook hier kan een dubbele dispensatie noodzakelijk zijn, namelijk als man en vrouw ook nog een gemeenschappelijke betovergrootvader hebben (4^e graad).

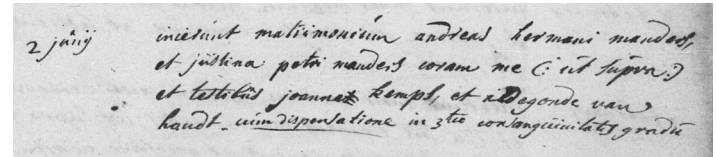
De vermeldingen van dispensaties in het trouwboek zijn een waardevolle bron van genealogisch onderzoek. Onze voorouders, en hun pastoors, vergisten zich namelijk zelden: de familieband was, zeker in de dorpen op het platteland, een feit van algemene bekendheid. Een dispensatie wegens bloedverwantschap in de vierde graad voor een echtpaar in de achttiende eeuw betekent dat het vinden van het gemeenschappelijk voorouderpaar de stamreeks drie generaties, en misschien wel honderd jaar verder terug in de tijd brengt.

Een aantal voorbeelden:

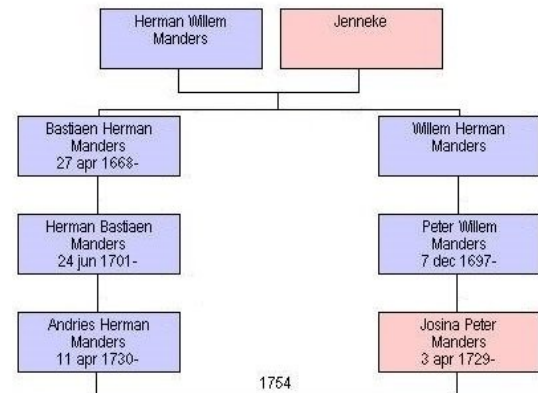
Manders-Manders

Als twee personen met dezelfde familienaam trouwen met dispensatie wegens bloedverwantschap kun je aannemen dat het gemeenschappelijke voorouderpaar langs de vader-

lijke lijn wordt gevonden. Dat is het geval bij dit echtpaar.

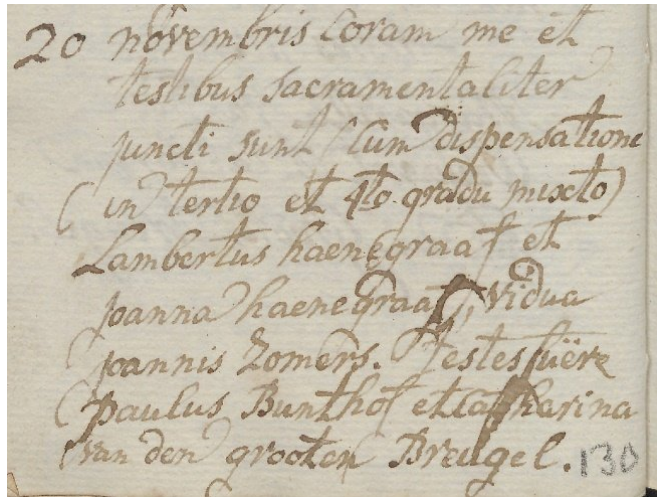

Op 2 juni 1754 trouwen Andries Herman Manders en Justina Petri Manders voor de pastoor van Bakel. Volgens de trouw-aantekening hebben zij dispensatie wegens bloedverwantschap in de derde graad (*cum dispensatione in 3tio consanguinitatis*). Andries en Justina moeten dus gemeenschappelijke overgrootouders hebben. Dan zijn hun vaders dus volle neven van elkaar, en hun grootvaders broers. In schema ziet de verwantschap er als volgt uit:

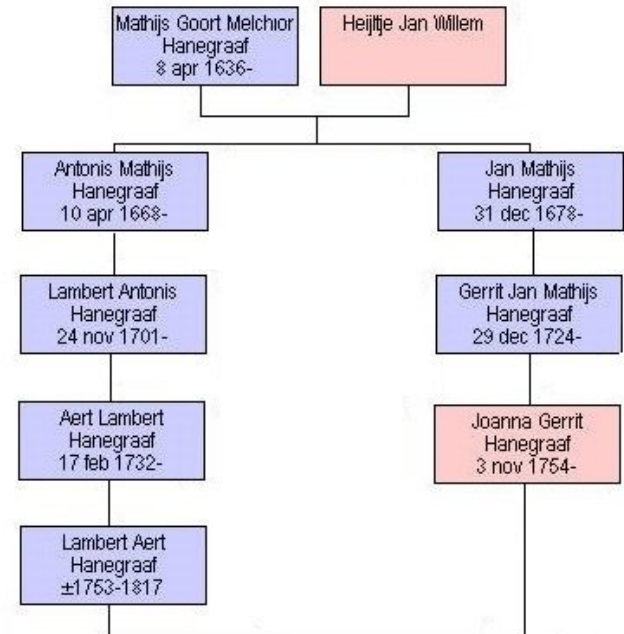

Hanegraaf-Hanegraaf

Lammert Hanegraaf is 64 als hij op 29 mei 1817 te Dinther overlijdt. Hij moet dus geboren zijn rond 1753. Hij trouwt op 20 november 1791 met Johanna Gerrit Hanegraaf die ge-

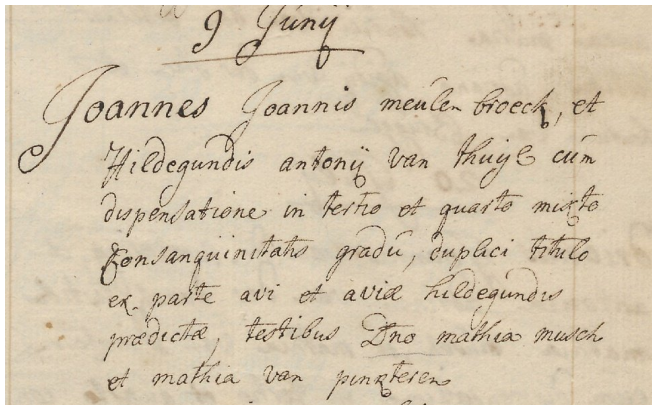
doopt is te Dinther op 3 november 1754. Ook zij hebben dezelfde familienaam, en zijn dus via de vaderlijke lijn verwant. De aantekening bij de trouwakte luidt: *cum dispensatione in tertio et 4to mixto*. De overgrootouders van de een zijn dus de betovergrootouders van de ander. Het blijkt dat de overgrootvader van Lambert de broer is van de grootvader van Joanna.

Meulenbroek-van Tuijl

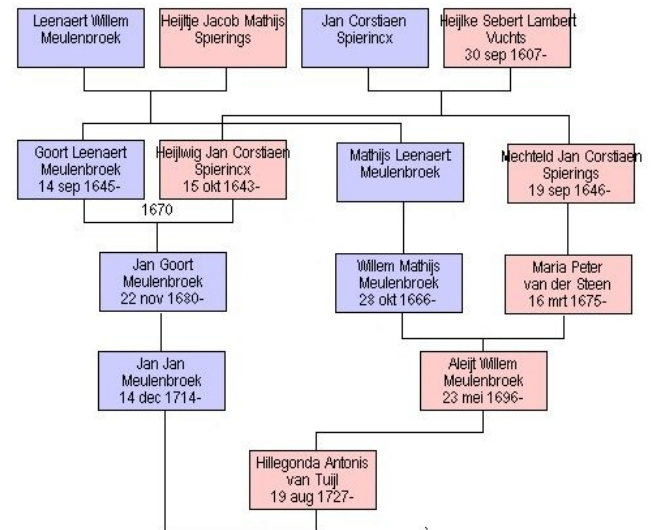
Jan Jan Meulenbroek en Hildegundis Antonis van Tuijl trouwen op 9 juni 1754 in Den Dungen met een driedubbele dispensatie wegens bloedverwantschap. De aantekening in de trouwakte luidt: *cum dispensatione in tertio et quarto mixto consanguinitatis gradu, duplici titulo ex parte avi et aviae hildegundis praedictae*. Zij zijn dus niet alleen in de derde en

vierde graad verwant, maar hebben ook, zoals het tweede deel van de aantekening beschrijft, een dubbele titel (van verwantschap) van de kant van de grootvader en grootmoeder van de bruid.

Het echtpaar Leenaert Meulenbroek en Heijltje Spierings (getrouwd in Den Dungen op 8 maart 1654) is het eerste gemeenschappelijke voorouderpaar. Jan Meulenbroek is een achterkleinzoon van dit paar, die tevens de betovergrootouders zijn van Hildegundis. Die zelfde relatie geldt voor het echtpaar Jan Corstiaen Spierincx en Heijlke Vuchts. Maar de grootouders (avi et aviae) van de bruid zijn eveneens afstammelingen van deze twee echtparen: Willem Mathijs Meulenbroek is een kleinzoon van Leenaert en Heijltje, zijn echtgenote Maria Peter van de Steen is een kleindochter

van Jan Spierincx en Heijlke. Opvallend is dat Willem en Maria zelf géén bloedverwanten zijn: zij zijn dan ook op 24 april 1695 te Berlicum voor de wet en te Den Dungen voor de kerk getrouwd, zonder dispensatie. Het wordt (hopelijk) allemaal duidelijk in dit schema:

Inleiding

Dit boek van **Dido Michielsen** uit 2019 is het verhaal van en over haar Indische betovergrootmoeder. De schrijfster bezit alleen een portretje van deze vrouw; haar naam is onbekend. In de familie doen twee verhalen de ronde: zij is een prinses geweest óf zij is een arm meisje. Daarom is dit verhaal geen biografie, maar een roman waarin met de historische familiebetrekkingen gespeeld kan worden.

Het boek staat in 2020 op de longlist van de Libris Literatuurprijs en krijgt in hetzelfde jaar de Boekhandelsprijs. Door Korthals Stuurman Theaterproducties is onder regie van Olivier Diepenhorst in 2021 een toneelbewerking gemaakt.

De Njai

Na de Franse overheersing krijgt Nederland zijn kolonie weer terug. Militairen, planters en ambtenaren komen in Indië in een samenleving waarbij voor deze Europeanen een vrouwentekort heerst. In 1860 zijn er in Indië 623 vrouwen die in Nederland geboren zijn op de circa 22.000 Europea-

nen. Door de regering wordt al eeuwen oogluikend het 'Indische concubinaat' toegestaan. Europese mannen hebben een relatie met Indische, Japanse of Chinese vrouwen. Deze heten 'njai' ('zusje'). In feite zijn het slavinnen (tot slaaf gemaakten) die als handelswaar gebruikt, uitgeleend en afgedankt kunnen worden. In de kazernes leefden de njai tussen de militairen. Eeuwen lang verbiedt de Nederlandse regering een huwelijk tussen njai en Europeaan. Halverwege de 19de eeuw wordt de positie van de njai iets beter; er is dan sprake van wederzijds 'goedvinden'. Maar de njai kan evengoed met haar kinderen weggestuurd worden. Een huwelijk met een militair is schadelijk voor zijn carrière; het vindt dan plaats na zijn pensionering. In het boek is een **njai Isah** de hoofdpersoon.

Nederlands-Indië

De roman speelt in de koloniale tijd (2de helft 19de eeuw) op het eiland Java (afbeelding 2) in het toenmalige Nederlands-Indië. Daarom zijn de plaatsnamen van toen gebruikt: Batavia (het huidige Jakarta), Djokja (Jogjakarta) en Poerwoker-

Afbeelding 2

to (Purwokerto).

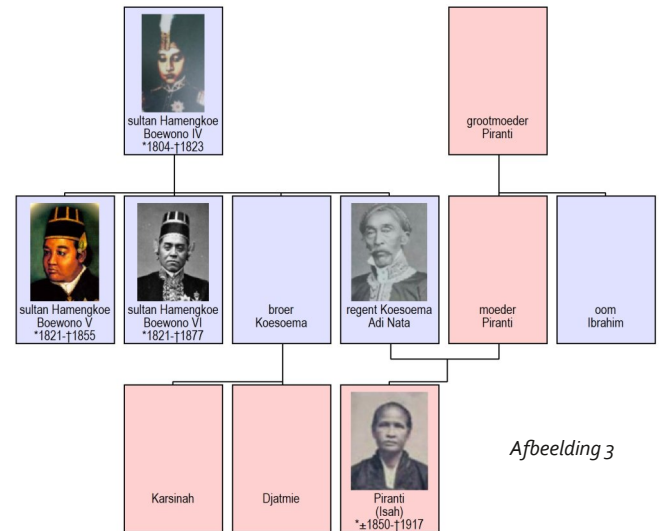
In het boek komen veel Maleise woorden voor (woordenlijst achterin) die de roman een Indische sfeer geven. De hoofdstukken dragen Maleise titels, met vertaling eronder.

Proloog

Het boek begint met de verantwoording van de inlandse Tjanting Wiggers. De 60-jarige Isah vertelt haar levensverhaal aan Tjanting. Deze wil het gaan opschrijven. Haar man Ferdinand Wiggers is journalist en heeft ook enkele boeken geschreven. Tjanting stelt daarom voor dat hij het leven van Isah beschrijft; maar dat wil Isah niet. Tjanting heeft het geluk als njai dat Ferdinand na hun derde kind met haar trouwt. Hij heeft haar al eerder lezen en schrijven in het Nederlands geleerd. Beide vrouwen zijn vriendinnen geworden, hoewel ze veel in jaren schelen.

Isah's verhaal

De jonge Isah die dan nog Piranti heet, woont en speelt met twee vriendinnetjes in de kratong (paleis) van de sultan van Djokja (afbeelding 2, rechtsonder). De drie meisjes zijn familie van de sultan. Zie afbeelding 3. Alleen is de moeder van Piranti - kleermaakster van het hof - niet als bijvrouw erkend door diens broer. Zij is zeer bedreven in het **batikken**, het verven van kledingstukken met motieven die afhangen van de sociale status van de drager. Al gauw merkt Piranti

Afbeelding 3

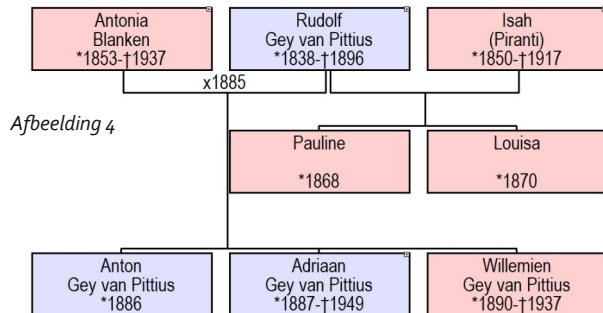
dat haar vriendinnetjes boven haar staan en dat zij geen rechten heeft. Haar aan opium verslaafde lievelingsoom Ibrahim is een vrijgevochten man, die het vaak aan de stok heeft met het (Nederlands) gezag.

Omdat Piranti niet door haar moeder uitgehuwelijkt wil worden, knoopt ze in het geheim betrekkingen aan met de Nederlandse officier Rudolf Gey, voluit Adriaan Rudolf Willem **Gey van Pittius**. Hij komt in 1857 als militair naar Indië en na een tijd in Batavia wordt hij naar Djokja overgeplaatst. Zij vindt hem erg interessant en wordt in het geheim zijn

njai. Zij zorgt voor het huishouden en is zijn minnares. Hij geeft haar een andere naam: Isah. Onder haar vallen dan 'kokki' en de wasbaboe Midjah, die beiden niet in het huis wonen, maar in de kampong.

Een bevriend echtpaar is Arnold van Boekhout en zijn Indi-
sche vrouw Lot. De laatste voelt zich boven Isah staan. Na
enige tijd raakt Isah in verwachting en in 1868 wordt Pauline
geboren, een paar jaar later gevolgd door een tweede doch-
ter Louisa. Hun moeder heeft een donkerder huidskleur dan
haar dochters; daarmee is de titel van het boek verklaard.
Gey weigert de kinderen te erkennen, laat staan met zijn
njai te trouwen. Isah komt erachter dat Gey naar Nederland
gaat voor een huwelijk met een Hollandse vrouw. Dat bete-
kent dat er geen plaats meer voor haar en haar niet-erkende
kinderen is in het huis van Gey (afbeelding 4).

Dan komt Van Boekhout met het voorstel om de twee zus-
jes te adopteren, zodat ze ingeschreven kunnen worden in

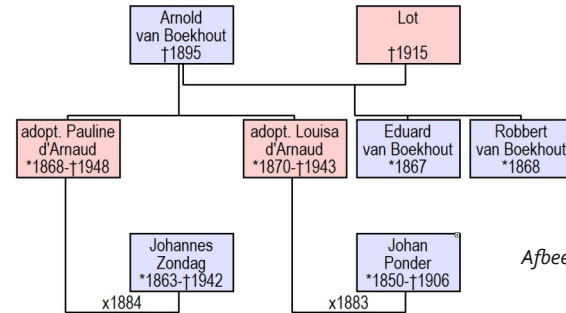

de Burgerlijke Stand en niet als bastaardmeisjes zullen op-
groeien. Gey steunt hen financieel. Omdat Arnold en Lot
zelf al twee zoontjes hebben, vragen zij Isah of deze als ba-
boe bij hun in wil trekken en voor de meisjes wil zorgen. Af-
spraak is dan wel dat zij niemand vertelt – zeker de meisjes
niet - dat zij hun moeder is.

Na lang aarzelen stemt Isah toe. Arnold schrijft de twee on-
der hun eigen voornamen in bij de Burgerlijke Stand met als
familiennaam **d'Arnaud van Boeckholtz**; op te vatten als [uit
het huis] van Arnold van Boekhout. Op deze manier zijn de
meisjes geen erfgenaam.

Enige jaren later is haar taak voltooid en gaan haar twee
dochters al jong hun eigen weg. Eerst gaan ze naar een
klooster in Batavia (afbeelding 2 links boven). Vervolgens
trouwen ze als tiener met Indische mannen, die vaak een
njai als (groot)moeder hebben (afbeelding 5).

Isah wordt doorgegeven aan verre familie van Arnold: Jan en

Margreet Brouwer met hun zoon Jantje. Hij moet de suikerplantage van zijn familie leiden, maar heeft geen ervaring met en oog voor het land en zijn bewoners. Dat houdt in dat Isah van Djokja helemaal naar Poerwokerto moet gaan (afbeelding 2). Ze krijgt een naar leven als baboe voor Jantje in dit gezin.

De Javaanse opzichter Kampret die op de suikerplantage werkt, wordt een vriend van haar. In een krant leest ze over de huwelijken van haar dochters: Pauline met **Johannes Laurens Zondag** en Louisa met **Johan Alexander Nicolaas Ponder**. Hij vindt dat Isah op zoek moet gaan naar haar dochters. Isah verlaat de Brouwers en gaat weer naar Djokja. Ze vindt daar onderdak bij Midjah. Ze voorziet in haar levensonderhoud door kruiden te verkopen op de markt en door het maken en verkopen van indigoverfstof voor het batikken van stoffen. Haar moeder is per slot van rekening een batikster geweest. Het duurt jaren voordat ze het geld voor de reis naar Batavia bij elkaar heeft. Na dagen in de trein komt ze daar aan. Maar van haar dochters geen spoor. Isah vindt werk bij de moestuinen voor het leger. Overgebleven groenten verkoopt ze op de markt. Daar leert ze de kokki van de familie Wiggers kennen, die haar introduceert bij Tjanting en Ferdinand.

Nawoord

In het laatste hoofdstukje vertelt Tjanting Wiggers hoe het

met Isah en haar verhaal afloopt. Na Isah's overlijden besluit Tjanting het verhaal als boek uit te geven, in de hoop dat het misschien Pauline en Louisa onder ogen komt. En om op deze manier "de talloze njai een stem te geven die in vergetelheid raken omdat het beter is Europees te zijn".

Het zijn "de naamloze moeders van duizenden Indo-Europeanen en hun nageslacht dat lichter is gekleurd dan zij".

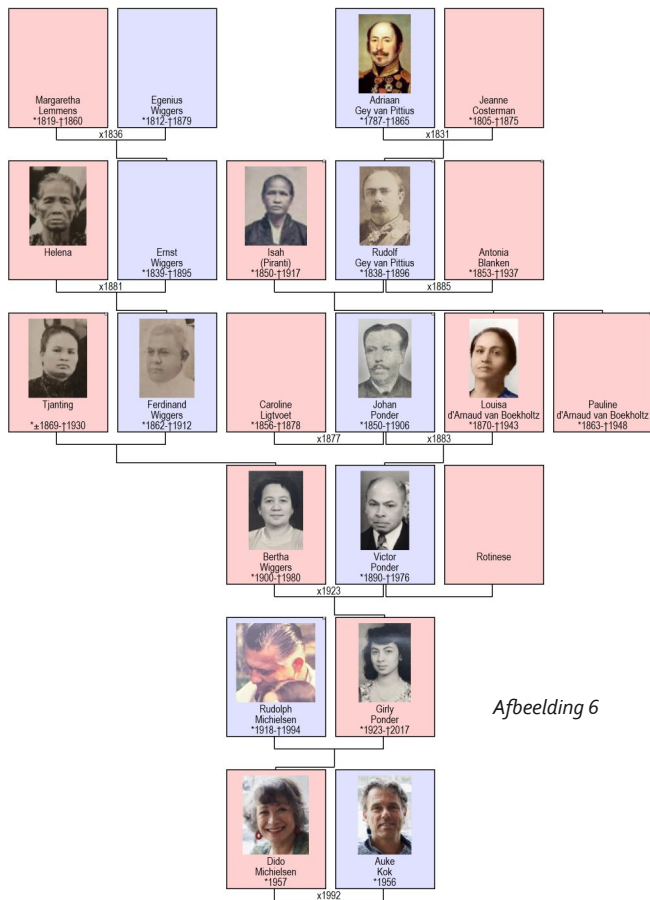
Geheimen

Het verhaal bevat een aantal geheimen: de afstamming van Isah van een sultan, het samenwonen met Gey en het moeder zijn van Pauline en Louisa. Bovendien belicht het de oogluikend toegestane geheime familierelaties tussen Nederlandse mannen en hun kinderen bij inlandse vrouwen.

Fictie en feiten

Ferdinand en Tjanting Wiggers zijn in werkelijkheid ook overgrootouders van de schrijfster. Ferdinand schrijft in 1904 het boekje Tjerita Njai Isah (Het verhaal van njai Isah). Toeval? Ook de dochter van een Indonesische gids die de schrijfster vergezelt bij een reis naar Poerwokerto heet zo. Aan deze twee personen ontleent zij de naam van haar hoofdpersoon.

Rudolf Gey van Pittius heeft het tot luitenant-generaal gebracht en is als zodanig van 1885-1893 commandant van het Nederlands-Indisch leger. Sinds 1882 is hij adjudant van ko-

Afbeelding 6

ning Willem III. Hij blijkt een ervaren militair die evenals zijn gelijknamige vader de Militaire Willems Orde (3de klasse) heeft ontvangen. Zijn achterkleindochter trouwt toevallig ook met een Rudolph.

Over de familie **Van Boekhout** heb ik niets in digitale bronnen kunnen vinden. De schrijfster wil hier niets over kwijt. Er woont in die tijd inderdaad een familie **d'Arnaud van Boeckholtz** op Java. Zo krijgt het echtpaar Dirk d'Arnaud van Boeckholtz en Johanna Wilhelmina Postema in de periode 1855-1862 een aantal kinderen in Soerabaja. De stamvader is François van Boeckholtz uit Herwaarden. Hij arriveert als militair in 1774 en wordt later koopman en gouverneur van Banda.

Ter wille van het verhaal zijn enkele data aangepast: Pauline ziet in werkelijkheid 5 jaar eerder het levenslicht en Gey trouwt pas in 1885 met zijn Hollandse vrouw, dus als de meisjes al getrouwd zijn. Een overzicht van de historische personen staat in afbeelding 6.

Een aantal familiefoto's is welwillend afgestaan door de schrijfster. Haar vader, een KNIL-militair, heeft van 1942 tot 1945 als krijgsgevangene in Tokio dwangarbeid moeten verrichten. Dat heeft hem - zoals zovelen - beschadigd. Toen Dido Michielsens 8 jaar was, zijn haar ouders gescheiden.

Eind 2022 verschijnt als vervolg op deze roman het boek 'Engel en kinnari'. In 'Lichter dan ik' zoekt de moeder haar kinderen. Het tweede boek is een verslag van de zoektocht van dochter Louisa naar haar moeder.

Boeken over de njai

Reggie Baay: De Njai – het concubinaat in Nederlands-Indië (2008)

Barney Agerbeek: Njai Imen (2014)

Ferdinand Wiggers: Tjerita Njai Isah (1904)

Suze Zijlstra: De Voormoeders (2021)

Maya Sutedja-Liem: De roos van Tjikembang en andere verhalen (2007)

Dido Michielsen: Engel en kinnari (2022)

In de serie Literatuur & Genealogie zijn in De Twee Kwartieren meer artikelen verschenen over boeken die zich in Indië afspelen:

[Literatuur & Genealogie 5](#): Van oude mensen (Louis Couperus)

[Literatuur & Genealogie 9](#): De tolk van Java (Alfred Birney)

[Literatuur & Genealogie 11](#): De tuinen van Buitenzorg (Jan Brokken)

[Literatuur & Genealogie 12](#): Heren van de thee (Hella Haasse)

Gebruikte internetadressen

<https://en.wikipedia.org/wiki/Njai>

<http://www.historien.nl/de-njai-de-slavinnen-van-indie/>

<https://www.reggiebaay.nl/website/recensies/de-njai/>

<https://igv.nl/de-njai-en-andere-indische-stammoeders/>

Het heeft even geduurd maar de uitslagen van de DNA-testen zijn nu bekend. Maar waar ging het bij deze testen nu precies om ?

Zoals jullie weten hebben we enkele 'niveaus' in mijn genealogie landschap. (Zie schema hieronder). We hebben de tak Boxtel/Best en de tak Zeeland/Zuidholland en de tak Oirschot.

Genealogisch kan ik op basis van documenten c.q. akten de connectie tussen de Oirschotse tak en de Zeelandse/Zuidhollandse tak bewijzen.

Echter **niet** de connectie tussen de Oirschotse tak en de Boxtelse/Bestse tak. Alhoewel ik verregaand genealogisch

namenonderzoek heb gedaan op de namen Van Cronenburg en De Croon (1450-1675). Zowel in Oirschot als in Boxtel. In het begin van die periode gebruikte men vaak patroniemen. Dat zijn bijvoorbeeld drie voornamen, zoals Franco Willem Jacobs. De eerste is de eigen naam, de tweede die van de vader en de derde van de grootvader.

Hierdoor kon je duiden van welke familie of gezin je een na-zaat was.

Het gebruik van patroniemen levert ook vaak zoekproblemen op. Want sommigen personen hadden dezelfde patroniemen, maar waren geen familie van elkaar. Je moest dan op zoek naar mogelijke verbanden tussen de patroniemen van de vermelde personen in de diverse akten.

Verst bekende voorvaders in Oirschot

Franco (Frank) Willem Jacobs is zo'n patroniem. In veel akten gebruikte deze Oirschotse voorvader deze patroniemen. Maar ook namen zoals Potters, Poirters, maar ook Croonen !! Willem Jacobs zou dan de vader van Franco moeten zijn. Wat zo bijzonder in mijn namenonderzoek was, dat de meeste nazaten van Franco zich Van Cronenburg noemden. Dan is het mijns inziens logisch dat Croonen meer met Van Cronenburg te maken heeft dan de namen Potters of Poirters. De resultaten van mijn namenonderzoek zijn zeer geloofwaardig (98%). Maar dat is nog geen 100%.

DNA onderzoek moet het bewijzen

Daarom zocht ik een oplossing d.m.v. een DNA-test. Enige jaren geleden heb ik een DNA-test laten uitvoeren door de Katholieke Universiteit Leuven in samenwerking met Familiekunde Vlaanderen. Ook Frans de Croon, een nazaat van de Oirschotse tak heeft daar een DNA-test laten uitvoeren. Onze DNA's - gemeten op het Y-chromosoom, verschilden maar op één 'sample'. Genealogisch ben ik het ook nog nagegaan. Onze Oirschotse voorvaders waren neven.

Daarna vroeg ik de medewerking van twee mannelijke personen uit de Boxtelse/Bestse tak voor een DNA-test. Dat waren Carlo van Kroonenburg en Marijn van Kronenburg. Ook ik zelf heb toen opnieuw mijn DNA laten testen. Nu gebeurde dat bij FamilyTree, een Amerikaans DNA-onderzoeksinstituut.

De uitslag is binnen!!

Vol spanning heb ik de resultaten moeten afwachten. Recent zijn de resultaten binnen en heb ik de 'waardes' van iedere 'sample' naast elkaar gezet. De uitkomst is dat Carlo en Marijn op één sample na dezelfde waardes hebben en dus dezelfde voorvader hebben. Dat was Michiel Joost van Croonenburgh (ca 1486)

Mijn resultaten weken op veel samples af met die van Carlo en Marijn. Dit betekent dat er geen connectie is tussen de Oirschotse en Boxtelse/Bestse tak!!! Dat was voor mij uiter-

aard een reuze tegenvaller. Dit moest ik wel even verwerken.

Maar waar komt de naam van Van Cronenborch in Oirschot dan vandaan? Is de naam destijds zo maar gekozen door Franco Willem Jacobs? Of is er toch nog een onbekende 'Van Cronenborch' geweest? Of zijn er harde bewijzen dat vader Willem Jacobs afstamt van de familie Backs/Bakx, zoals Jean Bastiaensen in zijn artikel beschreef?

Het huidige resultaat is voor mij zeer onbevredigend en heeft mij doen besluiten nog verder onderzoek te gaan doen. Maar dat zal nog wel een poos duren voor dat daar iets over te vertellen valt. Mocht ik iets vinden dan laat ik dat tegen die tijd jullie weten.

Dank zover voor jullie aandacht. "Never give-up !"

Ferry Kroon

Dit is de eerste aflevering van een nieuwe rubriek. Niemand zal wel foto's hebben van al zijn voorouders, want zo oud is de fotografie nog niet (rond 1830 begint de fotografie). Het gaat om de oudste foto van een van je voorouders. Het mag van een man of van een vrouw zijn. Het mag een portret zijn of een groepsfoto. Hoe ouder de foto hoe liever, maar een ouderdom van 120 jaar is wel het minimum.

Beschrijf de voorouder en de eventuele andere personen uitvoerig en vul dat aan met wat je weet van de gelegenheid waarbij de foto werd genomen. Vermeldt ook wat je weet van de techniek van de foto en eventueel wie de fotograaf was. Het verhaal van hoe je aan de foto kwam en hoe je achterhaalde wie er op stond en dergelijke is ook interessant.

Op deze foto staan van links naar rechts:

Wilhelmus Roosenboom, Clements Roosenboom en Johanna Roosenboom. Ik kreeg de foto van een ver familielid. Patrick Nikkessen. Hij zei dat dit de namen waren van de personen op de foto. Hoe hij dat wist heb ik hem niet gevraagd. Mogelijk stonden de namen op de achterkant van de foto geschreven. Bij nadere beschouwing van de foto en met behulp van de gegevens van met name Clements Roosenboom werd duidelijk dat het inderdaad die personen zijn en wat het tijdstip en de gelegenheid was waarbij de foto werd genomen.

Wilhelmus, Clements en Johanna Roosenboom

De personen

Wilhelmus Roosenboom is mijn betovergrootvader, Clements Roosenboom is een zoon uit zijn tweede huwelijk met Johanna Roosenboom, de derde persoon op de foto.

Wilhelmus Roosenboom, roepnaam Willem, werd op 14 september 1835 in Gennep geboren. Zijn ouders waren Wolterus Roosenboom en Theodora Noij. Bij zijn loting voor de militie verbleef hij in Kleef (Pruissen) als bakkersleerling.

Op 9 mei 1855 trouwde hij in Kleef met Theodora van den Berg uit Boxmeer. Ik stam uit dit eerste huwelijk. Theodora overleed op 27 februari 1862 in Gennep. Wilhelmus (beroep boodschaplooper) hertrouwt op 28 april 1862 met zijn nicht Johanna Roosenboom, dienstmeid te Gennep, geboren op 3 november 1833 te Ottersum, een dorpje vlak bij Gennep. Haar ouders waren Lodewijk Roosenboom en Gertruy Reynjtes. Kerkelijk gehuwd met dispensatie. De dispensatie echter niet gevonden.

Zij trouwen een maand na het overlijden van Wilhelmus' eerste vrouw. Dat is erg snel. Mogelijk speelde een rol dat Wilhelmus vier kinderen had op dat moment, de jongste 2 jaar oud. Johanna had een buitenechtelijk geboren dochter. Het echtpaar kreeg daarna nog 11 kinderen. De eerste een jaar na het huwelijk. Van die 11 kinderen zien we het vijfde kind midden op de foto. Clements Roosenboom, geboren op 18 mei 1869 te Gennep.

De gelegenheid van de foto

Laten we nu eens naar de foto zelf kijken. Ik ontving de foto als een scan. Maar de afbeelding is goed scherp en ook goed belicht. Het trio zit en staat voor een typische fotostudio-achtergrond. Waarschijnlijk eerder een scherm met de afbeelding van een plant dan een echte plant. De ouders staan erop met hun beste kleren aan. Let op de hoge hoed links onder op de foto. Clements lijkt een uniform te dragen. Dit uniform is de sleutel voor de gelegenheid waarbij de foto werd genomen. Het is het uniform van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL). Let op de kraag en de typische dubbele rij knopen.

Het uniform van het KNIL correspondeert met een gegeven van Clements: het bevolkingsregister van Gennep, periode 1883-1900 vermeldt: op 21 januari 1893 vertrokken naar Harderwijk Kazerne. Harderwijk is de plek waar de vrijwilligers voor het KNIL opgeleid worden: het Koloniaal Werfdepot ([zie wikipedia](#)). Na zes weken opleiding vertrokken de KNIL-militairen naar Indië. Voor het vertrek werd vaak een afscheidsfoto genomen. Zie voor een typisch voorbeeld afbeelding 2. In het geval van Clements dus een foto met vader en moeder. Afgaande op de datum van uitschrijving in het bevolkingsregister van Gennep zal de foto rond eind februari - begin april 1893 gemaakt zijn. Clements is dan 23 jaar oud.

Franciscus Roosenboom, geboren 18 december 1856 te

vanaf 4 mei 1891 bij het 2e Regiment Infanterie als plaatsvervanger voor ene Johannes Antonius van Seumeren uit Tilburg tot 8 september 1892. Mogelijk heeft ook hier halfbroer Franciscus een rol gespeeld, want van hem vond ik al eerder een notariële akte waarin de plaatsvervangingsvastgelegd werd van Max Bock, een slager in Gennep. Franciscus bemiddelde blijkbaar dus ook als bijverdienste bij de nummerwisselingen voor de dienstplicht.

Genneep, is een halfbroer van Clements uit het eerste huwelijk van zijn vader. Franciscus was na zijn militaire dienst in Maastricht er een tapperij begonnen. Daarnaast was hij werfagent van het KNIL. Hij wierf vrijwilligers aan. Het is zeer waarschijnlijk dat Clements via hem bij het KNIL is gekomen. Clements blijkt volgens het stamboekregister al in militaire dienst te zijn geweest voordat hij zich aanmeldde bij het KNIL:

Uit zijn stamboekgegevens blijkt dat Clements in Indië enkele malen bijtekende, sergeant werd bij de Genie en in 1908 gepensioneerd werd met een jaarlijks pensioen van f 486 te Malang (Java). Op 14 november 1905 was hij gehuwd met de inlandse vrouw Kaliem.

Zijn overlijden heb ik niet gevonden. De regeringsalmanak van Indië vermeldt van 1907 tot en met 1921 dat C. Roosenboom, gegageerd (gepensioneerd) sergeant te Salatiga (Java) woont.

[illegible]

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger **de resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 250 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel.

Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Lezingen

Alle bijeenkomsten vinden plaats op dinsdag in zaal 2 van 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ EINDHOVEN. Zaal open 19.30 uur, begin lezing 20.00 uur.

De data en mogelijke sprekers en onderwerpen staan voor [heel 2023](#) in de [Agenda op de KPL-website](#)

Lezing dinsdag 13 juni 2023

Titel van de lezing: 'Heksen'

De spreker Maria van Deutekom gaat in deze lezing in op het thema 'Heksen'. Al eeuwenlang doen verhalen over heksen de ronde en je vraagt je af waar die verhalen vandaan komen.

Allereerst komt in de lezing aan de orde wat we eigenlijk onder 'een heks' verstaan en welke beelden er zoal zijn over heksen. Soms is dat beeld positief, zoals dat van het wijze

kruidenvrouwtje maar ook vaak negatief, zoals het beeld van de oude toverkol die ziekte en verderf onder de mensen brengt.

Hierbij kan de heksenvervolging uit het verleden, die ook in Nederland en Brabant plaatsvond, niet onbesproken blijven. Vervolgens zoomen we in op allerlei oude volksverhalen

over heksen en geven daarvan een aantal tot de verbeelding sprekende voorbeelden. Zo hoor je o.a. hoe je een heks kunt herkennen en hoe de betovering valt te doorbreken. Ook verhalen over heksen uit de Kempen en de Meierij passeren de revue.

In de laatste jaren is er veel onderzoek gedaan naar 'hekserij' waarin o.a. een link wordt gelegd naar de positie van de vrouw in vroeger tijden.

Tevens zijn nieuwe gegevens aangedragen over het ontstaan van het vertrouwde heksbeeld op basis van de schilderijen van Pieter Bruegel de Oude. Ook vandaag de dag doen er nog verhalen over 'hekserij' de ronde, maar die zijn vooral positief van aard. De verzamelterm hiervoor is 'Wicca' waarbij vaak wordt teruggeslagen naar oude religies en culturen. De lezing wordt geardeerd met afbeeldingen en voordracht van verhaalfragmenten.

Maria van Deutekom is van huis uit docent Nederlands en Theater en was als zodanig werkzaam in het hoger beroeps-onderwijs. Voor het tijdschrift 'Van den Herd' van Heemkun-

dekring 'De Heerlijkheid Oirschot' schreef zij drie artikelen over Volksverhalen over heksen. Maria geeft lezingen en schrijfcursussen en is actief als theaterregisseur. Ze schrijft ook zelf verhalen en vertelt die voor publiek. Taal is een rode draad in haar leven. Haar website: www.verhalenhuis.nl

Lezing dinsdag 12 september 2023

Ledenavond dinsdag 12 september 2023

Op deze avond nu geen lezing. Vanuit de evaluatie dat ledenavonden met lezingen over de praktijk van het stamboomonderzoek hoog gewaardeerd worden en dat lezingen met discussie en gesprek van de leden onderling hoog scoren heeft het bestuur besloten om met een nieuwe formule te gaan experimenteren.

Onder de titel **SamenZoeken** leggen de ontwikkelaars van deze nieuwe activiteit, Ben Bal, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, de aanwezige leden een aantal op te lossen genealogische puzzels voor. Het antwoord is hen bekend, dus het is te vinden. De aanwezigen worden opgedeeld in groepen van vier personen met hun laptops steeds aan een ruime tafel. Gezamenlijk stap voor stap lossen zij het vraagstuk op. Eerst zoeken zij naar de juiste oplossingsstrategie en dan zoekt ieder op de eigen laptop naar de oplossing. Zo doorloopt iedere deelnemer het hele zoekproces. De beginners leren het zo nodig van de gevorderden. Het is geen wedstrijd, het gaat er niet om sneller te zijn dan

een ander team. Het gaat erom van elkaar te leren en elkaar te leren kennen.

De SamenZoekenavond zal plaats vinden in zaal 3 aangezien daar meer ruimte is. Daar is plaats voor zes groepen. Er kunnen dus maar 24 deelnemers zijn. Dus is aanmelding noodzakelijk. Je brengt een laptop met netvoeding mee (tablet of telefoon is niet handig te gebruiken) en schrijfmateriaal. De organisatie zorgt voor stekkerblokken per tafel en kaartjes met de wifi-gegevens. Per tafel zal er een begeleider zijn om eventuele problemen met stroom, wifi en internet op te lossen. Aanmelding **via het secretariaat**. Deelname alleen voor leden op volgorde van aanmelding, waarbij er naar gestreefd wordt een goede verhouding te vinden tussen beginners en gevorderden.

Lezing dinsdag 10 oktober 2023

Lezing: 'Geneaknowhow'

Spreeker: Paul Balm

Meer informatie nu [op de KPL-website](#) en straks in het septembernummer van De Twee Kwartieren.

Digitale producties

Webinar en digitale lezingen

Op ons [Youtubekanaal detweekwartieren](#) zijn nu drie video-producties beschikbaar. Deze video's zijn openbaar en voor iedereen te bekijken.

Wilt u een videoproductie maken op genealogisch gebied neem dan [contact op met het afdelingsbestuur](#). U krijgt technische ondersteuning bij het publiceren van de video.

De nu beschikbare video producties zijn:

Webinar stamboomonderzoek

Dit is onze eerste eigen productie met een introductie op het opzetten van je stamboom.

Te bekijken via [deze link in uw browser](#)

Digitale lezing Open Archieven

Eind maart 2021 was de digitale lezing van Bob Coret over

Open Archieven. Nog steeds te volgen op [deze weblink](#).

Digitale lezing Kadaster Archiefviewer

In mei presenteerden we de digitale lezing van Arnout van Erp over de Kadaster Archiefviewer. Zeer aanbevolen voor degenen die in het kadaster zoeken, zowel in de archieven als via het abonnement op de Archiefviewer van onze afdeling. (Zie [hier voor nadere informatie](#) over het gebruik van ons abonnement).

Voor het volgen van de lezing ga [naar deze weblink](#).

Mededelingen

Uitleen

Helaas staan de boeken niet in dezelfde ruimte als de lezingen, en omdat die ruimte bezet is tot 21:30 uur, kunnen we voorlopig alleen na de lezingen terecht om door de bibliotheek te neuzen en boeken of Cd's te lenen. Mocht dit voor u niet mogelijk zijn, en wilt u een boek of CD lenen, neem dan contact op met [de bibliothecaris](#). Na afspraak is het soms ook mogelijk om op zaterdag te komen zoeken of u geeft een boek/Cd nummer op en we zorgen dat het boek beschikbaar is voor u.

Aanwinsten - boeken

We hebben deze periode een aantal schenkingen gekregen, en een aantal boeken aangeschaft.

Boeken die al verwerkt zijn worden hier beschreven.

Het Kasteel van Eindhoven

Archeologie, ecologie en geschiedenis van een heerlijke woning 1420-1676

Auteur: Nico Arts (red.)

In de jaren 1989 tot en met 1991 hebben in Eindhoven opgravingen plaatsgevonden. Daarbij is een groot deel van de binnenstad archeologisch onderzocht voorafgaand aan de

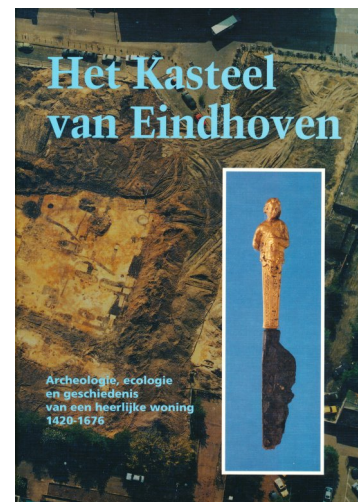
bouw van het prestigieuze Muziekcentrum Frits Philips en de Heuvelgalerie.

In dit boek, het eerste deel van een tweedelige publicatie, wordt de geschiedenis van het sinds 1676 verdwenen kasteel van Eindhoven te boek gesteld. Deze historie wordt belicht door uit de archieven bekende gegevens, de archeologische waarnemingen en het vondstmateriaal integraal aan bod te laten komen.

Het andere boek, het tweede deel van de publicatie, behandelt volgens eenzelfde aanpak de eerste eeuwen van de Eindhovense stadsgeschiedenis onder de titel 'Sporen onder de Kempische stad. Archeologie, ecologie en vroegste geschiedenis van Eindhoven, 1225-1500'.

Eindhoven moet gesticht zijn kort vóór 1232, het jaar waarin de nieuwe nederzetting van hertog Hendrik I van Brabant het stadsrecht heeft gekregen.

Uitgave 1992 – 267 bladzijden - Cat-nr.: 14-AS1

Acht Eeuwen Eindhoven

Verhaal van een stad

2 Delen

Auteur: Jan van Schagen

In deze omvangrijke en tweedelige uitgave 'Acht Eeuwen Eindhoven, verhaal van een stad' wordt op journalistieke wijze en aan de hand van vele tot dusver onbekende illustraties de geschiedenis van Eindhoven op een aantrekkelijke manier verteld.

Bereikbaar, leesbaar en interessant voor iedereen die iets heeft met de stad en wil weten hoe Eindhoven uitgroeide tot een hotspot. Verdeeld over zeven tijdvakken waarin wordt ingegaan op aspecten als bestuur, religie, economie, industrie, landbouw, stadsontwikkeling, woningbouw, onderwijs, gezondheidszorg, cultuur en recreatie.

De gewone Eindhovenaar staat centraal met aandacht voor zijn beleving van de historische mijlpalen van de stad en het alledaagse leven daarbinnen.

Uitgave 2020 – 825 bladzijden - Cat-nr.: 14-SN1 en 14-SN2

Strijp - Toen ons Opoe nog 'n "Durske" waar.

Auteur: Frans Smeets

Frans Smeets werd op 6 januari 1931 te Strijp geboren, alwaar hij tot 1961 woonde. Behalve geboren is hij er dus ook getogen. Zijn hele jeugd heeft hij dan ook in het Strijp van rond de oorlogsjaren doorgebracht, op- en rond de "knaaldijk", zoals men het gebied van de velden en akkers tussen de Zeelsterstraat en het Beatrixkanaal toen in de volksmond noemde. Hierna verhuisde hij naar Stratum, alwaar hij zes jaar gewoond heeft, voordat hij in 1967 naar Woensel verhuisde, alwaar hij thans nog woont, sinds 1973 in de Woen-selse Heide.

De plek waar men is geboren, blijft altijd een belangrijke plaats in je gedachten innemen, zodat men zich nooit helemaal hiervan kan distantiëren. Omdat er over het oude Strijp nooit zoveel gepubliceerd is en de oudere garde zachtjes aan bezig is om uit te sterven, hoopt de schrijver dan ook nog juist op tijd te zijn, om iets van de vroegere Strijpse samenle-

ving op papier te kunnen vastleggen, zodat de generatie die na ons komt hier alsnog kennis van kan nemen.

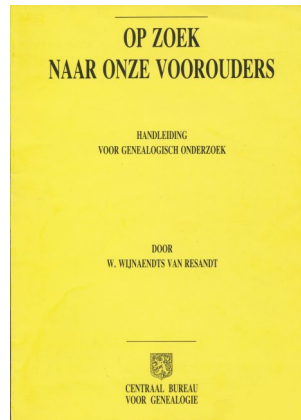
In dit boek vinden we zowel een stukje geschiedenis als 165 oude foto's van Strijp aangevuld met een serie verhalen over en door Strijp en zijn inwoners.

Uitgave 1994 – 211 bladzijden - Cat-nr.: 14-SS

Op zoek naar onze voorouders - Handleiding voor genealogisch onderzoek

Auteur: W. Wijaendts van Resandt

Dit boekje is door het CBG geschreven en uitgebracht om beginnende genealogen te helpen bij hun eerste schreden naar archieven, genealogische instellingen en verenigingen. Dit is de zevende herziene druk uit 1987. Hoewel er sinds die tijd veel veranderd is en er met name veel digitale mogelijkheden bij zijn gekomen, kan dit boekje toch nog steeds een handleiding zijn voor de absolute beginner.

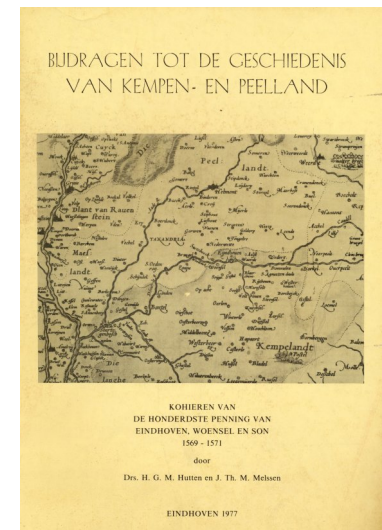
Uitgave 1987 – 48 bladzijden - Cat-nr.: 31-WNS1

Bijdragen tot de geschiedenis van Kempen- en Peelland - Kohieren van de honderdste penning van Eindhoven, Woensel en Son 1569-1571

Auteur: H.G.M. Hutten en J. Th. M. Melssen

Deze studie verscheen in de reeks 'Bijdragen tot de geschiedenis van Kempen- en Peelland'. In deze uitgave zijn de transcriptie van het kohier van Son (Peelland), de inleiding met betrekking tot Son en de beschrijving van de 'Tijdsomstandigheden' (blz. 11-13) van de hand van H.G.M. Hutten, terwijl J.Th.M. Melssen de transcripties, de registers en de inleiding betreffende Eindhoven en Woensel (Kempenland) voor zijn rekening nam.

De inleiding (blz. 5-10) bevat wezenlijke informatie over de vindplaatsen van de drie uitgegeven kohieren, geeft een beschrijving en indeling van de documenten en vermeldt de bedragen van de opbrengst

voor de drie gemeenten.

In 'Tijdsomstandigheden' (blz. 11-13) volgt een beknopt relaas van de omstandigheden die hebben geleid tot het heffen van de honderdste penning.

Na de transcripties van de kohieren van Eindhoven (blz. 21-40), Woensel (blz. 43-66) en Son (blz. 69-98) volgen drie registers van persoonsnamen met telkens een summier register van de plaats- en zaaknamen (blz. 103-140). Een reeks bijlagen (blz. 143-158) rondt deze uitgave af.

Het spreekt vanzelf, dat deze bronnenuitgave ook de belangstelling van naamkundigen kan wegdragen, daar de vóór- en familienameninventaris een vrij compleet beeld weergeeft van het 16de-eeuwse namenbestand in de drie betreffende gemeenten.

Uitgave 1977 – 158 bladzijden - Cat-nr.: 14-MSN3

Geschiedenis van Noord-Brabant

Deel 1: 1796-1890 Traditie en modernisering

Deel 2: 1890-1945 Emancipatie en industrialisering

Deel 3: 1945-1996 Dynamiek en expansie

Auteur: Prof. Dr. H.F.J.M. van den Eerenbeemt (Red.)

In 1996 vierde de provincie Noord-Brabant haar tweehonderdjarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan verscheen deze driedelige uitgave *Geschiedenis van Noord-Brabant*. Zesendertig auteurs onder wie historici, economen, sociologen,

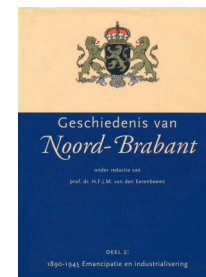
juristen, ingenieurs, neerlandici, geografen en demografen schrijven vanuit hun wetenschappelijke achtergrond een deel van die geschiedenis. De delen behandelen achtereenvolgens de periodes 1796-1890 (traditie en modernisering), 1890-1945 (emancipatie en industrialisering) en 1945-1996 (dynamiek en expansie). Hierdoor ontstaat een gevarieerde kijk op de verschillende aspecten van het maatschappelijk leven. Elk deel kent dezelfde opbouw; na een algemene beschouwing volgen de deelterreinen bevolking, overheid, ruimtelijke omgeving en infrastructuur, materieel bestaan, sociale patronen, geestelijk en cultureel leven, historiografie, gevolgd door een slotbeschouwing. In deel drie worden een register en beredeneerde bibliografie opgenomen.

Uitgave 1996

Deel 1: 448 bladzijden - Cat-nr.: 14-ET1

Deel 2: 432 bladzijden - Cat-nr.: 14-ET2

Deel 3: 496 bladzijden - Cat-nr.: 14-ET3

Cursussen en workshops van NGV-KPL - algemene informatie

Cursussen algemene informatie

De cursussen worden per jaar gepland op vaste data onder voorbehoud van voldoende aantal inschrijvingen. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is tien, de cursus gaat door bij minimaal zeven deelnemers.

Je kunt je op elk moment aanmelden. Heb je belangstelling, meld je dan aan! Aanmelden via het [secretariaat](#).

Het cursusbedrag is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus. **Niet-leden betalen een toeslag.**

Kijk voor actuele gegevens op de afdelingspagina's op de website:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Na aanmelding krijgen de deelnemers bij de bevestiging een **persoonlijke cursuscode**.

Als het minimumaantal deelnemers bereikt is, krijgt u nader bericht over de betaling en dergelijke.

Betalingen via **NL73 INGB 0589 6198 02** ten name van Penningmeester NGV; vermeld altijd minimaal KPL en de persoonlijke cursuscode.

Workshops algemene informatie

De workshops zijn gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek. Het is niet de bedoeling praktische zoekvragen van de deelnemers te beantwoorden. Het doel is het verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met de algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

De workshops zijn "hands-on". De deelnemers brengen hun eigen apparatuur, laptop met voeding, mee.

De workshops worden intensief begeleid en door het gebruik van laptops zijn er tafels nodig. De groeps grootte is daarom beperkt tot 16 personen.

Deelname is gratis voor onze leden.

Aanmelding via het [secretariaat](#).

Workshops van de afgelopen jaren waren:

*Zoeken met WieWasWie,
Zoeken in Familysearch,
Zoeken in het BHIC,
Zoeken in Delpher,
Zoeken op Internet.*

Deze workshops waren steeds op aanmelding voltekend.

Er is een reeks workshops in voorbereiding. Binnenkort: *Zoeken naar Huwelijksbijlagen!*

Cursussen en workshops van NGV- KPL najaar 2023

Ook voor dit najaar staan er weer een aantal interessante cursussen op de kalender. Schrijf u op tijd in, zodat u altijd zeker bent van een plaats.

• Cursus Genealogie / Gevorderden	(maandagavond	11 sept t/m 25 sept 2023)
• Cursus Paleografie / Nieuwe opzet	(woensdagavond	04 okt t/m 22 nov 2023)
• Cursus Stamboomonderzoek / Beginners	(vrijdagavond	13 nov t/m 11 dec 2023)

Cursus Stamboomonderzoek voor gevorderden

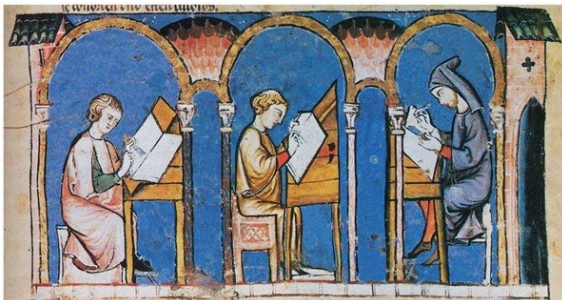
De cursus gaat van start op maandag 11 september en wordt verder vervolgd op maandag 18 en 25 september.

De cursus wordt gehouden in Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ te Eindhoven. Zaal 5. Aanvang 19.30 uur – 21.30 uur. U dient zelf uw laptop mee te brengen

Uw cursusleider is: dhr. Anton Neggers

Deelnamekosten: € 29,- (NGV lid) en € 41,- (Niet NGV lid)

Stuur uw aanmelding tijdig naar secretaris-kpl@ngv.nl en vermeldt cursuscode: **KPL-GEN023**

Sessie 1: Bestuur en rechtspraak

- Leenstelsel, heerlijkheden en steden
- Schepenbank
- Vrijwillige rechtspraak: belangrijke transacties (erfdeling, testament, en codicil, voogdijstelling)
- Civiele en criminele rechtspraak
- Casuïstiek

Sessie 2: Grondbezit en genealogie

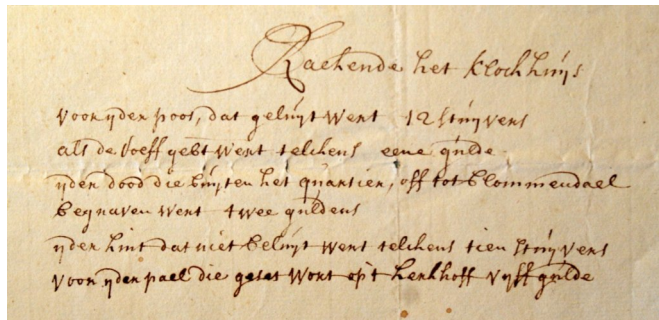
- Juridische consequenties
- Middeleeuwse bronnen: cijnsregisters
- Transport en vernadering
- Casuïstiek

Sessie 3: Religie en kerkelijke archieven

- Katholiek en protestant
- Invloed op het dagelijks leven
- Bronnen: Canoniek recht, classis en kerkenraad
- Casuïstiek

Cursus Paleografie - nieuwe opzet

Het Bestuur heeft samen met de cursusleider Paleografie (Oud schrift) en in overleg met de cursisten besloten tot een iets andere opzet van de cursus Paleografie. De uitkomst hiervan is dat er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beginners en gevorderden. Gebleken is dat deze twee groepen makkelijk samen de materie tot zich kunnen nemen en waarbij een gezamenlijke cursus ook qua kosten voor de deelnemers gunstiger is.

De cursus Paleografie 'Nieuwe Opzet' start op woensdagmiddag 4 oktober 2023 en wordt vervolgd op de woensdagmiddagen 11, 18 en 25 oktober en 01 en 08 november. In de nieuwe opzet wordt de cursus met twee lessen verlengd, t.w. met lessen op 15 en 22 november.

Het cursusgeld is daarvoor ook iets aangepast. T.w. € 64,- (NGV lid) en € 88,- (Niet NGV leden).

De cursus wordt gehouden in Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ te Eindhoven, zaal 5.

Aanvang 13.30 uur – 15.30 uur.

Uw cursusleider is: dhr. Ben Bal

Deelnamekosten: € 64,- (NGV lid) en € 88,- (Niet NGV lid)

Stuur uw aanmelding tijdig naar secretaris-kpl@ngv.nl en vermeldt cursuscode: **KPL-PAL023**

Cursus stamboomonderzoek voor beginners

De cursus wordt georganiseerd in samenwerking met de Volksuniversiteit regio Eindhoven en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE). Start op maandagavond 13 november en verder op de maandagavonden: 20, 27 november en op 4 en 11 december 2023.

De cursus wordt gehouden in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeisenstraat 18 – 5611 CH te Eindhoven. Aanvang 19.00 uur tot 21.30 uur.

Uw cursusleider is: dhr. Anton Neggers

U kunt zich na 1 juli a.s. via de website van de VU aanmelden: www.vu-eindhoven.nl

Let op: U kunt zich NIET per e-mail aanmelden.

Voor overige informatie, zoals cursusgeld, voorbereiding, etc. verwijzen wij u naar de website van de Volksuniversiteit

Onderwerpen :

Sessie 1: Inleiding in de Genealogie

- De eerste opzet van een stamboom
- Genealogische schema's
- Primaire bronnen: Burgerlijke stand (vanaf 1811)
Doopt-, Trouw- en Begraafboeken (tot 1810)

Sessie 2: Stamboomonderzoek

- Genealogische databanken op Internet (BHIC, RHCE, WieWasWie)
- Genealogische Computerprogramma's Aldfaer,

GensData Pro.

- Zoekstrategieën en bewijsvoering

Sessie 3: Van Stamboom naar familiegeschiedenis

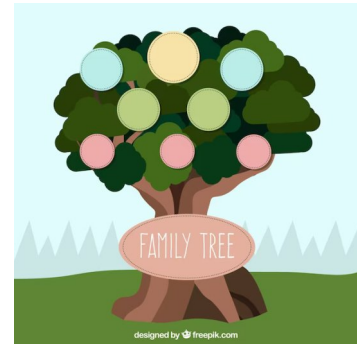
- De aankleding van een stamboom
- Secundaire bronnen: Bevolkingsregisters; Hoofdelijke omslag (vanaf 1811); Belastingregisters (voor 1810)
- Digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Sessie 4: Rechterlijke en Notariële archieven

- Authentieke akten; rechtshandelingen; schepensbank en notaris
- Rondleiding in het archief

Sessie 5: Bijzondere bronnen en publicaties

- Militieregisters; patentregisters, Verklaringen van Overlijden (vanaf 1811); Criminele rechtspraak; Cijnsregisters; Verpondingsregisters (voor 1810)
- Bezoek aan archieven
- Het publiceren van een genealogie

Workshop huwelijksbijlagen

Voor dit najaar is er een workshop in voorbereiding. Datum en plaats zijn nog niet bekend.

De workshop is een oefening in het vinden van de huwelijksbijlagen.

Wat zijn de huwelijksbijlagen

Huwelijksbijlagen zijn de stukken die het echtpaar voor hun huwelijk moesten overleggen. In totaal zijn er meer dan 30 verschillende geweest, afhankelijk van wetgeving en periode.

De bekendsten zijn: uittreksels van de geboorteakten van bruid en bruidegom of in de beginperiode van de Burgerlijke Stand doopcedullen, bij minderjarigheid (meestal tot 30 jaar) toestemming van de ouders. Waren de ouders overleden dan moesten de grootouders die toestemming geven. Bij overlijden van de ouders een afschrift van hun overlijdensakte.

De bruidegom moest een certificaat overleggen dat hij volaan heeft aan de verplichtingen van de Nationale Militie. Soms vind je een bewijs van onvermogen voor een gratis huwelijksvoltrekking. Of een akte van bekendheid van geboorte, als er geen geboorteakte kan worden overgelegd. Kortom de huwelijksbijlagen bevatten een schat aan genealogische informatie, eigenlijk onmisbaar. Zeker in het begin van de 19e eeuw.

Waar en hoe vind je huwelijksbijlagen?

Er zijn er nogal wat vernietigd of verloren gegaan. Vaak zijn ze toegankelijk in de provinciale archieven op microfiche of op rolfilm.

In de workshop komt aan de orde hoe je ze kunt vinden op internet. En dat vergt enige oefening want ze zijn niet makkelijk toegankelijk en ze zijn lastig geordend.

In de workshop gaan we dit oefenen op voorbeelden en ten slotte helpen we je met jouw eigen zoekvraag.

Breng een zoekvraag mee en bedenken: het hoogste rendement hebben de huwelijksbijlagen voor huwelijken beginnend met de Franse tijd tot ongeveer 1840: je vindt dan vaak afschriften van de doopakten van voor de Franse tijd. Na 1870 zijn de huwelijksbijlagen niet alleen vaak vernietigd, maar ze bevatten dan minder relevante informatie.

Workshopleiding: Ben Bal en Peter Roosenboom

Aanmelding bij [het secretariaat](#). Deelname is gratis en alleen voor leden. Maximaal 16 deelnemers.

Onderstaande cursussen Aldfaer I en II en GensDataPro zijn nog niet gepland. Op 2 juni aanstaande start de lopende cursus GensDataPro. U kunt uw belangstelling voor de komende cursussen kenbaar maken bij [het secretariaat](#).

Aldfaer I en II

Aldfaer I

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met Aldfaer.

Onderwerpen zijn onder andere: installatie, start met de stamboom, werken met Gedcom, koppelen van afbeeldingen en documenten, het maken van rapporten en overzichten. Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

Aldfaer II

Aansluitende vervolgcursus gericht op de geavanceerde mogelijkheden van Aldfaer met als onderwerpen onder andere: onderhoud van de gegevens, tekstverfraaiing, groepen maken, bonusrapporten, koppeling met smartphone en tablet, maken van een website, grootformaat overzichten maken, zelf rapporten maken.

Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

Docent: Johan van Hassel

Beide cursussen beslaan 3 dagdelen van 3 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

ALDFAER

GensDataPro

GensDataPro

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met GensDataPro.

Sessie 1: Invoer

GensDataPro, stamboom aanmaken, gegevens invoeren, hoofdscherm, helpfunctie, instellingen, geneagram, spiekscherm, datum en datumrekenen.

Sessie 2: Foto's

Volgorde corrigeren, getuigen invoeren, zoekscherm, mappen en bestanden, foto's, foto's met namen, dossiertabel.

Sessie 3: Selecteren

Tabellen sorteren, selectiescherm, exporteren naar Excel, exporteren naar papier.

Sessie 4: Bronnen

Bronnen, activiteiten, objecten, invoer vanuit WieWasWie, stamboom verwijderen.

Docent: André Van Damme

Op vier dagdelen van 2,5 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

Onderlinge ondersteuning en advies

Stamboomsprekuren

Onze afdeling biedt al jaren stamboomsprekuren aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekent dat je regelmatig buiten de vakanties wel een of twee gelegenheden had om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen.

Onze partners zijn de Bibliotheken van Veldhoven, Geldrop, Eindhoven, Best, Eersel, Oirschot, Deurne en Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

Onze afdeling heeft een team van leden van 16 personen om deze activiteiten uit te voeren.

Planning stamboomsprekuren

Stamboomcafé Bibliotheek Valkenswaard

woensdag 14 juni 14.00 - 16.00 uur
de Hofnar 12, 5554 DA Valkenswaard

Coördinatie van de stamboomcafés

Na de vakantie wordt de coördinatie van de stamboomcafés overgenomen door Monique Vervest. De planning verschijnt in het septembernummer van De Twee Kwartieren. Er zal in het najaar ook een stamboomcafé gehouden gaan worden in de bibliotheek van Deurne.

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, loopt u in uw onderzoek vast en weet u niet hoe u verder moet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar:

redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid bieden hun hulp aan

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben.

De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt per e-mail je specifieke vraag voorleggen aan:

[Theo van Rooijen](#) voor het transcriberen van akten in Duits oud schrift

[Dik Jager](#) voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen.

[Peter Roosenboom](#) voor onderzoek in de regio Nijmegen,

Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Gennep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Emmerik, Kalkar.

Heb je ook een specifieke deskundigheid, meld je dan bij de redactie als je er anderen mee wilt helpen.

Denk ook aan het lezen en interpreteren van de katholieke doop- trouw- en begraafakten in het Latijn.

Of het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd.

Zo helpen we elkaar verder!

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro

Aldfaer

Reunion

PRO-GEN

GRAMPS

Webtrees

Family Historian

André Van Damme

Johan van Hassel

Tony Klomp

Ben Bal

Peter Roosenboom

Peter Roosenboom

Karel Spee

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

[e-mailadres](#)

Hulp bij zoeken in Ancestry Karel Spee

Mijn vrouw is Britse. Ca. 15-20 jaar geleden ben ik begonnen om haar stamboom uit te zoeken. Dat gebeurt voornamelijk online in Britse en Ierse databases, bestanden en websites. Toegang tot de originele documenten is niet makkelijk, omdat ik niet eenvoudig naar de archieven toe kan. Om meer toegang te krijgen ben ik jaren geabonneerd geweest op <https://www.ancestry.co.uk>. Dit is echter erg duur, daarom heb ik dit abonnement na enige jaren, toen ik erg veel van de stamboom uitgezocht had, stilgezet. Heel af en toe neem ik een tijdelijk abonnement om verder te speuren. Ook in Engeland komen nl. steeds meer documenten, kerkboeken, databases etc. digitaal beschikbaar. Momenteel tot november van dit jaar heb ik weer toegang, met al zeer veel succes. Ik merk dat er veel nieuwe documenten zoals geboorte- en trouwaktes beschikbaar zijn. Het mooiste wat ik recentelijk vond, was het 16 pagina dikke UK British Army World War I Pension Record 1914-1920 van de opa van mijn vrouw, die in 1919 militair pensioen kreeg omdat hij 70% afgekeurd werd voor militaire dienst.

Omdat ik nu tot november toegang heb, wil ik met alle plezier NGV-KPL leden helpen bij hun zoektocht in Engelse en Ierse records. Indien u hulp kunt gebruiken stuur me een [mailtje met je vraag](mailto:karel@karelspree.nl).

Karel Spee

Zoekresultaten Ancestry voor Tom Rustidge

1853. Marriage solemnized at <i>S. Savin's Church</i> in the <i>Parish of Totton</i> in the County of <i>Devon</i>						
No.	When Married.	Name and Residence.	Age.	Condition.	Rank or Profession.	Residence at the time of Marriage.
329	May 20 1853	William Tunkin	22	Bachelor	Coachman	Totton
		Augusta Mary Roach	21	Spinster		Totton
Married in the <i>above Church</i> according to the Rites and Ceremonies of the Established Church, by <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
This Marriage was solemnized between us, <i>William Tunkin</i> and <i>Augusta Mary Roach</i> in the presence of <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
1853. Marriage solemnized at <i>S. Savin's Church</i> in the <i>Parish of Totton</i> in the County of <i>Devon</i>						
No.	When Married.	Name and Residence.	Age.	Condition.	Rank or Profession.	Residence at the time of Marriage.
330	June 14 1853	William James Gore	22	Bachelor	Grocer	Totton
		Edith Meldon	22	Spinster		Totton
Married in the <i>above Church</i> according to the Rites and Ceremonies of the Established Church, by <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						
This Marriage was solemnized between us, <i>William James Gore</i> and <i>Edith Meldon</i> in the presence of <i>John Thomas</i> Minister of the Gospel.						

Huwelijksakte van William Tunkin en Augusta Mary Roach

Gebruik KadasterArchiefviewer

KadasterArchiefviewer

Sinds 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kunt u als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

bron foto: GEN. magazine CBG

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door Carola Cauven-van Balkom. Wanneer u interesse hebt, stuurt u een e-mail naar publicrelations-kpl@ngv.nl. In die mail vermeldt u uw naam

en lidmaatschapsnummer. U krijgt vervolgens een mail terug met daarin de inloggegevens voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijgt u de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de uwe zijn, dan komt u automatisch op de wachtlijst te staan en ontvangt u bericht wanneer u aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!. Het loont zeker de moeite om eerst de videolezing van Arnoud van Erp te volgen in ons Youtubekanaal. [Zie hier voor de toegang.](#)

Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KadasterArchiefviewer van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#)

Zie ook de informatie [op de site van het Kadaster.](#)

In het nummer van De Tweekwartieren van september 2021 werd op pagina 9 [het HisGisproject](#) beschreven. Afhankelijk van in welk deel van Nederland u onderzoek doet, kan dat veel ondersteuning bieden.

Van Brabant is [Breda en omgeving](#) verwerkt, een deel van [midden-Brabant](#) en een deel van [Oost-Brabant](#).

Heemkundekring De Vonder in Someren - Asten

Onze leden Karel Spee en Martien van de Donk bezochten Heemkundekring De Vonder in Someren - Asten. Ze troffen daar een goudmijn aan voor de genealoog die onderzoek doet in Someren en Asten. De Vonder beheert onder andere het levenswerk van Jan van de Vijver die een groot aantal geslachten uit die omgeving heeft nagespeurd. Dit heeft geleid tot 6 stellingkasten vol ordners met aantekeningen, archiefstukken, stambomen, bidprentjes, foto's etc.

De Vonder wil deze gegevens gaan ontsluiten samen met plaatselijke leden en vrijwilligers. Onze afdeling heeft zich bereid verklaard dit met advies en deelname aan onze cursussen te ondersteunen.

Wie met zijn voorouderonderzoek in Someren, Asten en omgeving terecht komt moet zeker [de website van De Vonder](#) niet overslaan.

Enkele highlights:

De bewoningsgeschiedenis van Asten, waarin de cultuurhis-

torie vanaf circa 1650 tot de Tweede Wereldoorlog staat beschreven. Per huis een schat aan gegevens van het huis en de bewoners met veel genealogische gegevens, foto's en documenten.

Meer dan 85000 *bidprentjes* online met scans en uitgebreide zoekmogelijkheden.

Onder *Oud Schrift* transcripties van de oude archieven van voor de Franse Tijd van Asten, Someren en Lierop.

Publicaties: alle publicaties van De Vonder zijn digitaal beschikbaar.

Beeldmateriaal: het uitgebreide bestand aan foto's is ondergebracht bij het RHCe.

Adresgegevens:

Heemhuis, Molenstraat 10, 5711 EW, Someren

Open voor bezoekers op dinsdag van 9 tot 12 uur en op donderdag van 19 tot 21 uur, telefoon: (0493) 472 423

e-mail: hkkdevonder@xs4all.nl

website: www.heemkundekringdevonder.nl

heemkundekring
DE VONDER
asten - someren

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven:	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Venray
Regionaal Archief Tilburg	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
West-Brabants Archief	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Stadsarchief Breda	Familysearch bestanden per plaatsnaam
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Erfgoedhuis Weert	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Historische Vereniging Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Brabants Erfgoed
Heemkundekring Helmond	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen
Heemkundekring De Vonder - Asten Someren	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen
Historische Geografie Brabant	
Heemkundekring Oirschot	
Heemkundekring Nuenen De Driehornick	

Agenda

Juni

vr 2	Start cursus GensDataPro	13.30 - 16.00	Trefpunt
di 13	Ledenavond lezing: Heksen door Maria van Deutekom	20.00 - 22.00	Trefpunt
wo 14	Stamboomcafé Valkenswaard	14.00 - 16.00	Valkenswaard
do 29	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt

Juli

Augustus

September

do 7	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
ma 11	Start cursus Genealogie voor gevorderden	19.30 - 21.30	Trefpunt
di 12	Ledenavond SamenZoeken (Met laptop, vooraf aanmelden, alleen voor leden)	20.00 - 22.00	Trefpunt
za 16	Voorzittersoverleg met hoofdbestuur	13.30 - 16.00	

Oktober

wo 4	Start cursus Paleografie	13.30 - 15.30	Trefpunt
di 10	Ledenavond lezing Geneaknowhow.net door Paul Balm	20.00 - 22.00	Trefpunt
do 19	Vergadering bestuur KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt

November

ma 13	Start Genealogie voor beginners	19.00 - 21.30	RHCe
di 14	Ledenavond: lezing	20.00 - 22.00	Trefpunt
za 25	Ledencontactdag	13.30 - 16.00	Trefpunt

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert op 29 juni en 7 september 2023.
Voor onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, mail je [de secretaris](#).

Bestuursbesluiten december tot en met april 2023

Peter Roosenboom, Ferry Kroon en Anja van den Boom worden benoemd als respectievelijk 2de secretaris, bestuurslid/cursuscoördinator en aspirant bestuurslid.

De film 'De Teuten' is op usb-stick beschikbaar in de bibliotheek.

De bijdrage voor een KPL-excursie is jaarlijks €100.

Monique Vervest coördineert voortaan de Stamboomcafés.

Bestuursbesluiten mei 2023

Peter Roosenboom wordt de facto 1ste secretaris na de Bestuursvergadering van 29 juni.

Anja van den Boom wordt tweede bibliothecaris.

Op 12 september komt in plaats van 'gewone' lezing een interactieve avond.

Er komt een workshop in het najaar.

Er komt één cursus Paleografie (voor zowel beginners als gevorderden) van 8 dagdelen.

Mutaties ledenlijst

Na 1 februari heeft 1 lid opgezegd, is 1 lid overleden en zijn 3 mensen zijn juist lid geworden. Dat betekent dat het aantal leden per 1 mei van 225 is gestegen naar 226.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV	https://ngv.nl/
Website NGV-KPL	https://ngv-afdelingen.nl/kpl
Facebookpagina Kempen- en Peelland	link
Youtubekanaal DeTweeKwartieren	link
Beheer KadasterArchiefviewer:	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
De Twee Kwartieren op website NGV	link

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl
Wamberg 48, 5653 KV Eindhoven

Anton Neggers	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde AV-NGV	e-mailadres
Dik Jager	secretaris, ledenadministratie, webredacteur	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek	e-mailadres
Peter Roosenboom	2e secretaris, eindredactie DTK	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, facebook, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Ferry Kroon	cursuscoördinatie	e-mailadres
Anja van den Boom	aspirant-bestuurslid	e-mailadres